

למד שקום

מיסודו של המלובין ראש המקובלים הנאון הצדיק רבינו מרדכי שרעבי זע"א

י-ם	ת"א	ח'יפה	ב"ש
4:25	4:43	4:45	כניסה:
5:41	5:42	5:43	יציאה:
6:18			ר"ת:

דבר ה'

טאגת השיעור באתר "מ"ה" עמ"ה
המקיבל רבי מניו יורק שמואל טייטלבוים

האם יש שתי תרבויות?

ובוכה. ראה אותו חברו שהיה חכם גדול והנה הוא בצער גדול, ושאלו מדוע אתה בוכה? וסיפר לו את הדברים. מיד יעץ לו, לך לבית הדין ותתבע את המינקת. תמה האב, וכי היא חייבת לי דבר, ועל מה תתבסס התביעה? השיב לו, אתה תתבע אותה, ואל דאגה, כי אני כבר אסדר העניין. וכן היה, ניגש העשיר לבית הדין שיצו עליה ויאלצהו לשתות את הסמים, כדי להציל את נפש בנו יחידו, והיא השיבה כנגדו שאינה מסכימה, כיון שהדבר יזיק לה. פתח החכם הנזכר פיו בחכמה ושאל, תאמר לי נא לי זה התינוק מהיכן אוכל, א"ל מהמינקת שנותנת לו מחלבה. שוב שאל, וחושך מזה האם אוכל עוד דברים. א"ל לאו. א"ל החכם א"כ חייבת את לשתות מן הסמים הללו שכן תינוק זה אכל רק ממך, ואם יש לו איזה חידק, הוא הגיע דרך החלב שניק ממך, ולכן את חייבת לשתות את הסמים החריפים הללו. הרב הדיין ביקש חוות דעת מהרופאים והם ענוהו, כיון שהתינוק הזה מעולם לא אכל דבר זולת החלב אשר ינק מן המינקת, אם כן מאין קיבל את ההרעלת קיבה? ולכן אין ספק שהמינקת עצמה אכלה דברים המזיקים והרעים לחלב, וגרמה על ידי כך להרעלת קיבה לתינוק. כששמע הרב את דברי הרופאים, חרץ את הדין, שבעל כרחו עליה לשתות את הסמים המרים, כי אשמת המחלה בראשה, וכיון שהיא הביאה את המחלה, על כן היא צריכה להסיר את המחלה.

ולכן נצטוונו לזכור בכל יום ויום את יציאת מצרים, בכדי שנדע ונזכור כי העיקר הוא הרוחניות שבתורה הקדושה.

אצל היהודים החינוך מתחיל מגיל קטן

אבל עלינו לדעת שהדרך של היהודי היא ההיפך משל הגוי, בעוד שפרעה אומר "לכנו וגברים ועבדו את ה'", אתם רוצים לעבוד את אלהיכם, שילכו רק הגברים, אבל את הצעירים תשאירו לתרבות של מצרים, אבל משה משיב לו בנערותו ובזקניו נלך בבנינו ובבנותינו נלך, אצל היהודים החינוך מתחיל מגיל קטן מאוד, בעוד הוא שתיל קטן, משקיעים בו את כל הכוחות שישגדל ויצמח כמו שצריך. ולכן משה רבינו מקדים את הנערים לזקנים, אע"פ שיותר נכון היה לומר בזקנינו ובנערנו, שעיקר הזביחה שייך בזקנים ולא בנערים? אלא משה רבינו אומר לפרעה עיקר הגאולה שאנו רוצים לצאת ממצרים היא בשביל הנערים, כדי שלא יטמאו בסטרא אחרא בהיותם במצרים מקום המלא כשפים וסטרא אחרא רח"ל.

וזה שהתורה אומרת "ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים" (י, ב), שאין די בזה שאותך הוצאתי מתרבות מצרים, אלא תספר גם לבניך וכדיך את אשר התעללתי במצרים, איך הוצאתי אתכם מטומאת מצרים.

וכי מן הצדק הוא להתעלל במצרים?

ויש לשאול, וכי מן הצדק הוא להתעלל במצרים, רק כדי שיהיה לנו מה לספר לבנינו אחרינו? והענין יובן על פי משל לעשיר גדול שנולד לו בן רק לאחר שנים רבות. לאחר ימים אחדים מתה אשתו, ולא היתה מינקת לתינוק. הלך ושכר לו מינקת. לאחר כשלושה חדשים, חלה הילד במחלה קשה. האב שאל ברופאים והם ענוהו שהילד לקה בהרעלת קיבה חריפה מאוד, ועליו לקבל תרופות קשות ומרות כדי שיקיא ויורח לו, אבל כיון שהילד נחלש מאוד, ואי אפשר לתת לו את התרופות הללו בשום אופן, יעצו הרופאים שהמינקת תשתה את הרפואה המרה כלענה, וישפיעו על החלב שלה, וכשיינק התינוק מהחלב, ישפיע החלב על התינוק לרפאו ממחלתו.

כשנתבקשה המינקת לשתות את הסמים המרים, סירבה בכל תוקף, בטענה כי היא נשכרה רק בכדי להניק את התינוק ולא שילמו לה גם כדי לשתות תרופות המרות כלענה וגם עלולות להזיק לה. האב לא ידע מה לעשות וכיצד להעלות ארוכה ומרפא לבנו יחידו האהוב עליו כנפשו, והיה הולך

צריך להבין מדוע דוקא במכת ארבה נאמר "כי אני הכבדתי את לבו" וכו', והרי בכל המכות עד עתה הוכו המצריים והושפלו עד עפר, ובכולם ראו את יד הבורא, ומדוע במכה זו דוקא היה צורך שה' יכביד את לב פרעה יותר משאר מכות?

ונראה לבאר, שפרעה חשב שיש כאן שתי תרבויות, שתי דרכים. מצד אחד, המצריים ואלוהיהם הם ותרבותם. ומצד שני, עם ישראל ותרבותו וה' אלהיו עמו, ולכן לא רצה להכניע בשום אופן וטענותיו הם: אתם מייצגים את הקדושה - אני מייצג את הטומאה את ראש הסטרא אחרא. אתם מייצגים את הטוב - אני את הרע. אתם מייצגים את היכולת הקדושה והספירות - אני את התנין הנח"ש ויאורים ל. אתם ברכה וטהרה - אני קליפה וקללה.

אולם עתה במכת הארבה כל המחשבות הללו נתבטלו והיו כלא היו, שפרעה מבקש להסיר מעליו (פסוק יז) "רק את המות הזה" את מכת הארבה, ומה הוא עושה באותו מות, מולח ממנו חביות שלמות ועושה ממנו מאכל תאוה, ובזה הופך את הרע למעדן. כמו שאמרנו במדרש (שמות רבה פרשה י"ג סי' ז) כשבאה מכת ארבה שמחו מצרים ואמרו נקבוע ונמלא מהם חביות. והרי הוא לדרכו דרך הטומאה והתאוה, השתמש ב"מות" ל"עונג גשמי", ובזה שמח בחלקו ובדרכו.

אין לרע שום ממשות כלל

השיב הקדוש ברוך הוא, רשעים, אתם שמחים וחושבים שהרע הוא טוב, ואפשר להנות ממנו, מיד (פסוק יט) ויהפוך ה' רוח ים חזק מאוד וישא את הארבה, ולא נשאר בהם עד אחד (שמות רבה פרשה י"ג סי' ז), אפילו הארבה ששמו בחביות מלוחות וכו' פרחו והלכו להם, ואמרו רבותינו שהארבה החיים נשאו עמהם את המתים. אמר לו הקדוש ברוך הוא, בא וראה שהקליפה הגדולה ביותר, זה התנין הגדול, אין לה שום כח, ואין לרע ממשות כלל, כולו ריק. אל תחשוב שאפשר לבנות איזו דרך או תרבות מהסטרא אחרא, כי הכל הבל אין לו ממש, הכל פרח והלך והיה כלא היה. אלא העיקר הגדול הוא הקדושה, דרך ישראל סבא. כיון שבמכה זו נסתרה דרכו ומשנתו של פרעה, מצד טבעו כבר היה נכנע לפני ה', ולכך הוצרך כאן להכבדת הלב.

עמ"ה התדרדו באמונה רק בגלל המצרים

והנמשל הינו, עם ישראל שנחלשו באמונה בגלל המצרים, כמו שאומרים בהבאת ביכורים (דברים כו, ו) "וירעו אותנו המצרים", כלומר עשו אותנו רעים כלפי הקדוש ברוך הוא, על ידי שקלקלנו באמונה. שכשהיו רודים אותנו היו אומרים, מדוע אלהיכם לא מושיעכם? וכך במשך הזמן נחלשה האמונה של בעם ישראל. ואם כן מכיון שחולשת האמונה של עם ישראל נעשתה על ידי המצרים. גזר הקדוש ברוך הוא שאת התרופה המרה לעם ישראל לחולשת האמונה, "יאכלו" המצרים, שהם יקבלו את כל המכות והעונשים, ולכך מסיים הפסוק, שבזה תתרפאו "וידעתם כי אני ה'". ומן הדין הוא, היות והמצרים האכילום את כוס התרעלה. נמצא כי ההתעללות במצרים, אינה רק כדי לספר לבנינו אחרינו, ככתוב "ולמען תספר באזני בנך ובן בנך", אלא גם כדי להיוודע ולהודיע שהסיבה האמיתית שעם ישראל התדרדו באמונה, היא בגלל המצרים בלבד, וככתוב "וידעתם כי אני ה'", שבזה "אתם" עצמכם, ולא רק בניכם ובני בניכם, תדעו כי אני ה' (אהל יעקב פרשת בא). שבת שלום.

מעלות מצות תפילין וכמה הנהגות טובות

"וְהָיָה לָךְ לְאֹת עַל יָדְךָ וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינַיִךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת ה' בְּפִיךָ כִּי בְיָד חֲזָקָה הוֹצֵאתָ ה' מִמִּצְרָיִם" (יג, ט)

- א. בכל רגע ורגע אדם לובש תפילין זוכה לקיים שמונה מצוות עשה כדאיתא בגמרא מסכת מנחות (מד ע"א), ועיין ברש"י (שם) וברמב"ם (פ"ד) שמנו את המצוות.
- ב. יזהר שלא לדבר עם התפילין דברים בטלים דמלבד איסור דברים בטלים הוא בא על ידי זה לידי היסח דעת שאסור מן הדין (משנ"ב סימן לו סק"ז) ודע כי המדבר דברים בטלים בתפילין פוגם ומקלקל מאוד ומאבד ממנו טובה וקדושה, והזהיר שלא לדבר דברים בטלים בתפילין שזכרו גדול מאוד וזוכה לנפשו קדושה וטהרה והארה גדולה (עבד המלך כאן).
- ג. אין לחלוץ תפילין עד שילמד בהם תחילה אחד המרבה ואחד הממעט כי לא יזכה האדם לקנות שלשה חלקי נפש רוח נשמה אלא אם כן לומד בתפילין וביותר אם לומד בתפילין של רבנו תם וכמו שכתב מחזיק ברכה בשם מהר"ם פאפירש ז"ל (בן איש חי חיי שרה יא).
- ד. ראוי ונכון מידי שנתיים-שלש לבדוק התפילין ובזה אם ימצא חס ושלוש טעות הפוסלת יתקן המעוות, כי יש שמצאו אחר עשר שנים ויותר טעות וצערם כפול כי זמן רב הניחו תפילין פסולות, וה' יצילנו משיגאות.

ענינא דיומא תענית שובבי"ם

כתב רבנו האריז"ל בשער רוח הקודש (תיקון ז"ד) וזה לשונו: ענין השובבי"ם הנודעים, רצוני לומר שיש מנהג קדום לכל ישראל להתענות ארבעים יום רצופים שיש מן יום הראשון של פרשת שמות עד פרשת תרומה, וקצת מן תצוה, ונתנו סימן בהם "שובו בנים שובבי"ם" ר"ת שמות וארא בא בשלח יתרו משפטים עכ"ל.

- א. המלאך המגיד שהיה למרן הבית יוסף הורה על גודל התענית בימים אלו וכמו שכתב במגיד מישירים (בשלח מהד"ק אור לטו בשבט) וז"ל: והנה אמרת להתענות בשבועות הללו של שובבי"ם ואתה נפתה אחר המאכל והמשתה כעת הזה, כי האמת שהתענית בשבועות אלו הוא חשוב ומקובל ומרוצה מאוד, אבל צריך שתזהר מלהשביע יצרך במאכל ובמשתה וכו' עיי"ש עוד.
- ב. לכל עוון יש מספר תעניות שונה שחייב החוטא להתענות כדי לתקן הפגם שפגם בשמות הקודש ובעולמות הרוחניים העליונים ונתבאר מספר התעניות בדברי רבנו האריז"ל בשער רוח הקודש.
- ג. בדברי רבנו האריז"ל נתבאר סך תעניות שצריך לעשות כדי לכפר כל עוון ואין בדבריו מקור לפדיון התעניות, אך רבותינו האחרונים בראותם כי הדורות נחלשים וקשה לצום ולהתענות כל כך, הקלו לעשות הכפרה ע"י פדיון בממון, ומ"מ מתענים יום אחד והשאר פודים.
- ד. כשפודה התעניות בממון נחלקו האחרונים יש אומרים (ש"ת נודע ביהודה מהד"ק סימן סב, דברי יואל סימן ל ועוד) שיתן כדמי אכילתו ביום, ויש אומרים (הבא"ח בלשון חכמים, כה"ח א"ח רמ סק"ו) שדי בדמי סעודה שהם ע"ב דרהם פת וע"ב דרהם לפתן לאכול עם הפת, והכריעו האחרונים להקל שיתן עבור כל יום תענית דמי סעודה של מאתיים ושש עשרה גרם פת ומאתיים ושש עשרה לפתן, ומכל מקום מי שעשיר ויש בידו יתן כשיעור אכילתו ביום.
- ה. רבים תמהו דמה צורך בתענית הרי כששב בתשובה ובפרט כשעבר יום הכיפורים הכל מתכפר לו ולא יזכירו לו כלום מחטאיו, וכמה ביאורים נאמרו בזה, (א) פעמים שחטא בעוונות חמורים שעדיין תשובה ויוה"כ וייסורים מכפרים, ונמצא שהתענית חילוק הייסורים (מהר"י פתייה). (ב) בכח התעניות ממית את המקטרג שנברא בחטאו (הגח"ד א"א במדבר קדמות ערך תשובה), התעניות במקום קרבן וגורמים שיהיה לרצון לפני ה' וחביב לפניו יתברך כקודם החטא (אדרת התשובה לרבנו זלמן פ"ב).
- ו. תלמידי חכמים שחטא צריך להתענות כדי לכפר על עוונותיו דרך בתענית נדבה אמרו שלא יתענה מפני ביטול תורה (מגן אברהם ואחרונים).

הנבשים רמז ל"ציה"ט והעזים רמז ל"ציה"ר

"מִן הַכֶּבֶשִׂים וּמִן הָעֵזִים תִּקְחוּ" (יב, ה)

כתב הבן איש חי (דרושים סוף פרשת בא עמ' ע"ג) שהגאון חיד"א (בס' כסא דוד דף ע"ח) מבאר כי טבע העזים השחורות, ללכת תמיד בראש העדר. וזאת משום שהשחור שהוא היצר הרע, בא בתחלה אל האדם, כבר בעת הלידה. ואילו היצר הטוב שדומה לכבשים לבנות, באים לאחר מכן, רק בהגיעו לגיל מצוות. כי הקליפה תמיד קודמת לפרי.

ובדרך זו יש לבאר את הנאמר "מִן הַכֶּבֶשִׂים וּמִן הָעֵזִים תִּקְחוּ", היינו שעל האדם לקחת גם מהכבשים הלבנות, היינו מהיצר הטוב, וגם מן העזים השחורות, היינו מן היצר הרע, כיון שיש ללמוד מהיצר הטוב וגם מן היצר הרע, וכדברי המשנה (ברכות נד.) בכל לבבך, בשני יצרך ביצר הטוב וביצר הרע. שכן היצר הטוב ילמד את כל דרכיו, ומן היצר הרע ילמד את התאוה הקנאה והכבוד לעסוק בהם לעבודת ה', וגם לקחת את התאוות המתורות לדבר מצוה. עד כאן.

הגמרא אומרת (ברכות ה.) לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, נצחו מוטב ואם לא יעסוק בתורה. נצחו מוטב ואם לא יקרא קריאת שמע. נצחו מוטב ואם לא יזכור לו יום המיתה. עד כאן. וביאור דבריהם הינו בהקדם שאלת רבותינו, מדוע לעתיד הקדוש ברוך הוא ישחט את יצר הרע (כדאיתא בסוכה נב.), הרי הוא עשה כדיו, שנצטווה להחטיא את האדם ועשה את אשר נצטווה? והביאור, כי כל מה שהיה צריך היצר להחטיא את האדם, הוא רק ג' פעמים, אבל הוא "מהדר" עושה יותר, ועל כן ה' עתיד לשוחטו. וזה שאמרו בגמרא "ירגיז", "ילמד תורה", "יקרא קריאת שמע", שהם ג' דברים, כי על היצר לבא אל האדם רק ג' פעמים, ולכן אמרו חז"ל כאן ג' פעמים לשונות דיחוי, כדי לדחותו. ברם אם הוא "יהדר" ויבא גם בפעם הרביעית, אז "יזכור לו", היינו יזכיר ליצר הרע, "את יום המיתה", שיאמר לו, דע לך שאתה חייב מיתה, והקדוש ברוך הוא ישחוט אותך, ובטענה זו יברח היצר.

להתפלל בחמימות הלב ובכוונה ליחוד השכינה

"צַלִי אֱשׁ" (יב, ה)

"צלי" זו התפילה הנקראת בארמית "צלואתא", ונרמזה כאן התפילה, ללמד שהתפילה צריכה להיות בחמימות כ"צלי אש". גם "אש" מרמז, שתהיה התפילה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה [שנאמר רבות בפסוקים, "אשה לה", היינו לשם ה', ו"אשה" הוא אש]. וגם תראה כי ראשי תיבות "צלי אש" הוא "צא", שהוא בגימטריא יחוד שילוב שמות הויה' ואדנות [כי שם "הויה" בגימטריא הוא כ"], ושם אדנות בגימטריא ס"ה, ויחד מניינם עולה צ"א, ושילוב שמות אלו, הוא יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה], שיתפלל האדם לשם ייחודם.

ניצול הזמן

"וְכַךְ תֹּאכְלוּ אֹתוֹ מִתְנִיכֶם חֲגוּרִים נְעֻלֵיכֶם בְּרִגְלֵיכֶם וּמְקַלְכֶם בְּיָדְכֶם וְאֶכְלֶתֶם אֹתוֹ בְּחַפְזוֹן פֶּסַח הוּא לָהּ" (יב, יא)

"ככה" ראשי תיבות כלו כל הקיצים, ללמדך שעל האדם לחשוב שאין לו זמן רב לחיות, אלא רק היום, וינצל את כל זמנו לעבודת ה' וללימוד התורה. ולא יחשוב כעצת יצרו, באומר כי יש לו עוד זמן רב לחיות, ובנתיים עכשיו אני יהנה באוכל ושתייה וטיולים, ונמצא מבזבז את זמנו לריק. ולזה נאמר "וככה תאכלו אותו מתניכם חגורים", כלומר כאדם העומד לצאת לדרך שמתניו חגורים, וגם אוכל מעט, כי אין הפנאי מאפשר לקבוע סעודה. כך עובד ה', יאכל קצת ולא ירבה באכילה, כי אין הרבה זמן... גם "נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם", עם הבגדים שלו והנעלים שלו בדוקא, ולא יחפש כל הזמן לקנות בגדים חדשים לפי האופנה החדשה, אלא "ואכלתם אותו בחפזון", בכל ענייני העולם הזה, יקצר ויעשם "בחפזון", כי "פסח הוא לה", מפני שה' פוסח היינו מדלג, במנין שנות האדם, שלפניו נותן ה' לחיות שבעים שנה, אומנם לאלמוני נותן ארבעים שנה, ולזה עשרים, ויש גם פחות, והאדם אינו יודע עיתו וכמה נגזר עליו, וממילא יחשוב האדם תמיד, שמא היום הוא היום האחרון שלי... ועל"כ יעבוד את הקב"ה בכל רגעיו.

סגולות לט"ו בשבת ולפרנסה (א)

- א. סגולה לזכות בזרע של קיימא לט"ו בשבת, תיקח האשה אחת מבגדיה הפנימיים, ותקשור ביום ט"ו בשבת על עץ השקדים, ואחר
- ב. סגולה לזכות בזרע של קיימא לט"ו בשבת, תיקח האשה אחת מבגדיה הפנימיים, ותקשור ביום ט"ו בשבת על עץ השקדים, ואחר

- א. סגולה לזכות בזרע של קיימא לט"ו בשבת, תיקח האשה אחת מבגדיה הפנימיים, ותקשור ביום ט"ו בשבת על עץ השקדים, ואחר
- ב. סגולה לזכות בזרע של קיימא לט"ו בשבת, תיקח האשה אחת מבגדיה הפנימיים, ותקשור ביום ט"ו בשבת על עץ השקדים, ואחר

- א. סגולה לזכות בזרע של קיימא לט"ו בשבת, תיקח האשה אחת מבגדיה הפנימיים, ותקשור ביום ט"ו בשבת על עץ השקדים, ואחר
- ב. סגולה לזכות בזרע של קיימא לט"ו בשבת, תיקח האשה אחת מבגדיה הפנימיים, ותקשור ביום ט"ו בשבת על עץ השקדים, ואחר

שאלה: בימים גשומים כמה פעמים ביום ניתן לברך על הברקים והרעמים?

תשובה: מברך פעם אחת ביום אלא אם כן התפזרו העננים לגמרי וזרחה השמש, ואח"כ שוב התחברו העננים שאז חוזר ומברך (ילקו"י הלכות נט"י סי' רכה סעיף ב.).

שאלה: אשה שרגילה להתפלל מנחה בכל יום, האם יכולה בערב שבת להתפלל אחרי שהדליקה נרות שבת?

תשובה: לכתחילה צריכה להתפלל קודם הדלקת נרות ובפרט אם מכוונת לקבל שבת, שאין ראוי שאחרי שקבלה שבת ועשתה אותו קודש, תתפלל מנחה של חול, אבל בדיעבד אם שכחה והדליקה נרות שבת קודם, אפי' התכוונה לקבל שבת יכולה להתפלל מנחה אח"כ (חזו"ע שבת א עמוד קכ.).

שאלה: האם מותר להחליף בגדים לתינוק כשבמרחק מה עומדים ממול נרות שבת?

תשובה: אין ראוי לעשות כן משום ביזוי מצוה (רמ"א א"ח ס"ס ערה).

שאלה: קומקום שנמצא במקום ציבורי ומחלל שבת נשתמש בו בשבת האם מותר להשתמש בו

הילולת הרש"ש זיע"א - שב"ק י' שבת

גדולת הרש"ש

בספר "יששכר וזבולון" [דף ל"ז] כתוב ע"ה, כאשר הגידו לנו על רבינו החסיד הרש"ש זיע"א כי בהיותו לומד עם החברים, פעמים אחדות היה שותק בעת לימודו, כי היתה נשמתו מתפשטת לרום מְעֵלָה ברקיע לשמוע רזי התורה והסודות, אז החברים היו מחכים אליו בהיותו מאריך בהתבודדות ורגשי נוססות הרוחניים, ביום מימים התנוססה ותעל נשמתו לרום, ובאופן יוצא מהכלל מיהרה לרדת והתעורר שוב ללימודו כנהוג. שאלוהו החבירים, מה יום מימים מיהרה הנשמה להמצא לא כנהוג? וע"ה ויאמר להם כי נסתלק הרב החסיד דוד סירירי ז"ל [חיה במאה הששית לאלף השישי ועשה ספר "סוכת דוד" דרושים על התורה עיין ש"ה"ג להחיד"א ח"ב אב"ב ס' מס' 30] אשר הוא בעל"ט סלונקי יע"א, ולסבת תוקף קדושת נשמתו הקדושה, מיראתה ברחו כל הקליפות המסוככים באויר, ונשאר האויר זך בהיר פנוי, לזאת נזדמן מציאות לנשמתו לעלות ולירד בנקל מבלי כל פגישה של התעכבות כי שום פגע רע אין, עכ"ל בשינויים קלים.

כתב בספר פרי עץ הגן "קנצי למלין אתן, כי אם אמרתי אספיה כמה גדול ומהולל וקדוש שמו רבינו הרש"ש ז"ל אשר מעשיו ונפלאיו רבו כמו רבו, לא יכילום גליון זמן, ואולם, במעט קט אשר הצענו, מספיק לבעלי השכל והמדע להבין, ולצייר, את קדושת וגדולת, ורוממות האדם הגדול בענקים הלזה, מאדירי עולם התבל, כי באמת לנו וללומדי ישיבתינו הקדושה, ישיבת "גן הלבנון" הוא למחסה ולמשיב נפש, ומאיר לאישון בת עין, בדרכי ושבילי וסדרי הקבלה והכונות, הוא המדריכנו להבין כונות האר"י על מתכותן ובוריין בדרך הישרה, הוא המנהיגנו לחדור תוך תורת האר"י ז"ל על אמיתותן לנכח, באורח סלולה, בכל מכל כל, זיע"א.

גילוי אליהו הנביא ז"ל:

מעשה נפלא הכתוב בספר "יששכר וזבולון" [דף ל"ז] כי באחד הימים, ורבינו על מכונו בעבודת קונו, בבית מעונו, ואשה אחת היתה משרתת לפניו בכל עת, ומגשת לפניו ספל הקהווא [הקפה] מידי יום ביומו. יום אחד, הגישה והניחה לפניו שני כוסות קהווא. מה יום מיומיים? מדוע הבאת שני כוסות? שאל הרש"ש ז"ל, השיבה האשה: ואיך לא אביא שניים בראותי שיחד עמך יושב איש נכבד? לכן הבאתי אחד לאדוני, והשני לנכבד הניצב עמך. אז חרד הרש"ש לדבריה ויאמר אליה: דעי נא כי האיש היושב עמך, הוא אליהו הנביא ז"ל. אבל, הנני מטיל עליך את החובה כי אין לך רשות לגלות דבר זה לשום אדם שבעולם. השיבה האשה: אם אדוני יהיה ערב לי שאזכה לל"ע בשכנותך, אנכי אשבע שלא אודיע הדבר לשום נברא שבעולם. הרש"ש ז"ל הסכים לזה, והבטיחה לקיים דבריה ושאלתה, ונשאר הדבר בסוד כמסו מבלי היודעו לשום נברא.

לפלא היה בעיני העם כי בעת קבורתה, והקברנים חפצו לקחת את גויתה, לא יכלו להזיזה ממקומה כלל, כי גופה הוכבד מאד כברזל המשולב באדמה. פתרון הדבר נודע להרש"ש ז"ל. ויאמר לעם: חכו כרגע. ובא לנגדה ולחש לאזנה מלים אחדות ויאמר אל האנשים: הוציאוה לבית קבורתה. והיתה קלה שבקלות, כתינוק קטן בן חודשים כאשר הרימו את גויתה. ויעשו לה הלוייה ראויה וישב כל

המשך בעמוד הבא <<<

בחול או דילמא אסור מצד כלי שבשלו בו בשבת? תשובה: קומקום או שאר כלי שבשלו בו בשבת נכון להחמיר ולהצריך הגעלה למי שבשלו ואם הוא כלי חרס נכון להגעילו ג' פעמים והוא רק למי שבשלו בו שרק עליו נאסר לאכול מהתבשיל עולמית אולם לאחרים מותר הקומקום בלא הגעלה כלל (ילקו"י ח"ג עמ' כז).

שאלה: מי שנתן בשבת מים ורתחים שהיד סולדת בהם לתוך סיר שיע"ג האם מחמת שנצטמק?

תשובה: מי שעבר ויצק מים ורתחים לתוך תבשיל שנצטמק או שנתן מים צוננים שנתבשלו מבעוד יום לתוך תבשיל שנצטמק הנמצא על האש אף על פי שלכתחילה אסור לעשות כן מכל מקום בדיעבד מותר ליהנות מתבשיל זה בשבת אף אם עשו כן במזיד (ילקו"י ח"ג עמ' פא).

שאלה: בארוחת הצהריים אני אוכל מנת עוף וכיוצ"ב ובסוף הסעודה אני אוכל ענבים, העירו לי שיש להקדים לאכול את הענבים כיון שבדיני קדימה יש לברך על מין שבעה קודם שמברך על עוף שהכל, האם זה נכון?

תשובה: אין צורך להפוך את סדר האכילה בשביל דין קדימה, דיני קדימה בברכות נאמרו רק אם אין לו חילוק מה לאכול ראשון (ש"ע הרב סי' רמט ק"א ס"ק ד, כ"ה סי' ריא ס"ק ה).

[הרבנים המשיבים: הרב שלמה חיים אלימלך, הרב יעקב דניאל הנסב והרב ינון שמש שליט"א]

ענין פדיון תענית בצדקה

נהגו כיום בישיבות המקובלים לערוך תיקון שובב"ם באופן שיום אחד מתענים ושאר הימים פודים בצדקה, וכגון אם חטא האדם שחטא שצריך לתיקונו פ"ד תעניות, אז מקבל עליו תשובה גמורה בחרטה ווידי וועזיבת החטא ומבעוד יום מקבל תענית יום אחד, ובעודו שרוי בתעניתו ותשובתו הוא פודה את שאר הימים בהם היה צריך להתענות.

ואכן סדר פדיון תעניות מצינו כבר בפוסקים, וכמבואר ברמ"א (או"ח סימן שלד) שהמחלל שבת צריך להתענות מ' ימים ואם אינו יכול להתענות יכול לפדותם בצדקה ע"ש. וכ"כ עוד הרמ"א (בי"ד סימן קפה) בחטא הנו' שם "יתענה מ' יום וכו', ואם לא יוכל להתענות, יפדה כל יום בממון שיתן לצדקה, כפי ערך ממון שיש לו, כי עשיר יתן יותר קצת מעני".

וגם הרב נאמן שמואל (סוף סי' ח) כתב שיש פדיון לתענית שמתחייב בו האדם בעבור עונו, וסיים "כך למדתי מדברי אדירי כבירי רבני גאוני עולם ואשמע בקולם", וכ"כ בחסד לאברהם אזולאי ומרן החיד"א בספרו יוסף בסדר (סימן ג).

רבינו יוסף חיים זיע"א בשו"ת רב פעלים (או"ח ח"ג סי' לה) הביא את הפוסקים הנ"ל, ונתן ג' טעמים לדבריהם "דודאי ראוי שתועיל הצדקה במקום תענית, מפני כי התענית תיקונו בעשיה, והצדקה ג"כ היא מתקנת בעשיה. וגם כי התענית הוא במקום הקרבן שמקריב חלבו ודמו, והצדקה היא כמו קרבן, ואדרבה ארז"ל

גדולה צדקה יותר מן הקרבנות שנאמר נבחר לה' מזבח וכו' בגמרא, ועוד כשפודה התעניות בכסף, הנה אותו היום שפודה בו סך כל התעניות שחייב בהם הוא מתענה בו כמו יוה"כ שהוא תענית לילה ויום, נמצא הוא מתענה בעת שפודה התעניות כולם בצדקה, ולכן בצירוף הצדקה עם תענית של אותו היום יש לומר שיועיל הפדיון של כל הימים באותה צדקה. ועל"ש איך שהכריח את הדברים מדברי רבינו האר"י ז"ל בעצמו.

אמנם אף שהר"ח הטוב כתב שמתענים כיוה"כ לילה ויום, הנה כתב מו"ר ראש הישיבה שליט"א (בספר תיקון שובבים סוף תשובה א) שבימינו אנו שירדה חולשה גדולה לעולם, אם אינו יכול לצום כדברי רבנו האר"י ז"ל וגם לא לילה ויום, יכול להתענות מעלות השחר ועד צאה"כ ובצרוף התשובה והפדיון יכופר עונו ויתוקן הפגם שלו בעולמות העליונים. וכמו שנהג הש"ה ותלמידיו ובישיבת שער השמים וכן נהגו כל המקובלים בדור האחרון, וכן היה מורה ובא רבינו מרדכי שרעבי זצוק"ל וכן המנהג בשיבת נהר שלום תכב"ץ.

ואף שבישיבות המקובלים נהגו בד"כ לעשות בכל שבוע תיקון היסוד לחטא הידוע ולא ערכו שאר תיקוני העוונות השייכים ליסוד, בישיבתנו הק' הנהיג מו"ר שליט"א שבכל שבוע עורכים תיקון לעוון אחד השייך לפגמי היסוד כדי לזכות את עם ישראל כמו שביאר הבא"ח בלשון חכמים "יש שאויתה נפשם לעשות תיקון לעון זה וכיו"ב אע"פ שיודעים שלא חטאו בגלגול זה עתה, אלא חוששים שמה חטאו בגלגולים שעברו", ואף גם זאת שכאשר מתקנים את הפגמים בפרצופים העליונים אין ספק כי התיקון מועיל גם לכלל ישראל באשר הם ובפרט דאולי חטאו אחרים השייכים לשורשי נשמתו ומועיל גם לזה ואשרי הזוכה להשתתף בתיקונים אלו לזכות עם ישראל ולאקמא שכינתא מעפרא לגאולה שלימה בב"א.

<<< המשך מעמוד קודם

העם איש לביתו. מובן מהדברים כי היה רגילות לאליהו הנביא ז"ל להתגלות אל רבינו הרש"ש זיע"א, ע"כ. כתב הרב פרי עץ הגן: וכגון זה ראיתי להגאון האדיר ר"ח טוב ז"ל בסה"ק "רב פעלים" ח"ג בקונטרס "סוד ישרים" סימן ד' שנשאל בענין גילוי אליהו הנביא זכור לטוב להרש"ש ז"ל וכתב לשער כי אצל רבינו הרש"ש ז"ל היה גילוי אליהו זכור לטוב בטמירו בעין השכל וכו' ע"ש"ב, ואכמ"ל.

אהבת הנריות

באחד הימים, הלך ר' שלום שרעבי בדרכו לבית התפילה, בשעה שגשם סוחף נתך ארצה. והנה לפניו אשה סומא ותינוקת מובילה אותה. בכבדות שרכה האשה ההרה את דרכה ברגליה היחפות, הטבועות בתוך הטיט והחצץ שבגומצי השווקים המקולקלים והעקלקלים, ואז ניוש אליה ר' שלום, חלץ נעליו מרגליו ויתן לאשה היחפה לנועלם, ואחר נטל את סודרו, עטף בו את גופה של התינוקת הרועדת מקור ומטחב, ונחפז בדרכו לבית התפילה.

רופא חולים

כידוע, היה הרש"ש ז"ל נזהר מלעסוק בקבלה מעשית, והתרחק מכל דבר אשר היה עלול ליצור את האמונה בלב ההמון שהוא עושה נפלאות. ואולם באחד הימים הביאו אליו איש יהודי ממדינת מרוקו הרחוקה, ובקשו ממנו והתחננו לפניו להשתמש בכוחותיו המופלאים ולגרש ממנו מין דיבוק שדבק בו רח"ל. כי היה האיש מכה בידיו על סביביו ועל חוטמו מתוך מחלה שבדמיון, שזבוב מנקר בו. הרש"ש ז"ל הוכיח אותם על פניהם שאין הוא עושה נפלאות, אבל עם כל זה, צווה שיביאוהו בשעת התפילה ל"בית-אל", בתקווה שעל-ידי שישתקע בתפילה חמה, ירפא אולי מאותה מחלה. את החולה הושיבו סמוך לצידו, והוא הכה בלי הרף בידיו על שולחנו של הרב. השתיקה שהיתה בשעת התפילה ב"בית-אל", הופרעה ע"י הלמות הידים בחזקה, ואולם בהשמע קול הרב, ר' שלום ז"ל, בשירה שנשתפכה בתוך קסם מתעלה, צנחה ידו של החולה לפתע ודממה במקומה. כשבוי ואסיר, ושב ורפא לו ע"כ.

מנפלאות רבי שלום שרעבי זצ"ל

בימים ההם, הטיל שר העיר התורכי מס כבד על העדה היהודית, וקבע להם מועד להעלותו אל ביתו. אבל העדה הענייה לא יכלה להשיג את כמות הכסף הדרושה. לפיכך נלקחו שלושה מרבני העיר והושמו במאסר. והשר אף איים עליהם להמיתם אם הכסף לא יובא מיד. אז יצא ר' שלום ז"ל בראש זקני העדה בדרכם אל השר, לבקש ממנו ולהתחנן לפניו לבטל את רוע הגזרה. אולם, השר התורכי אך שנה ושלש את דרישתו, בהשכמה יובא הכסף, ולא, יומתו שלשתם ביום אחד. אז קרב הרב הרש"ש אל המושל ובעיניו,

רחמים גדולים ועמוקים, ובקול עצב ומלא יגון, קרא אליו לאמר: אם שלשה אלו הרוג יהרגו - ויהרגו ארבעה! ובעוד דבריו בפיו, ויקצוף השר מאד ויאמר לרב: נכון דברת! אתה הרביעי! ויקרא בקול לעבדיו: גשו אליו! ואולם, כשהעבדים בקשו לגשת אליו, והנה נרתעו פתאום לאחוריהם מפחד עיניו, ובעוד הם נועצים עיניהם בו מבוהלים, יצא ר' שלום בצעדים שקטים מן הבית והזקנים אחריו.

בלילה ההיא נדה שנת השר ופחדים ורוחות שחת הבהילוהו, ובבקר קרא דרור לשלשת האסירים-ותשקוט העדה ימים רבים ע"כ.

מתבוסס בדמו

מעשה ביהודי עני שנשא בידו ככר לחם ואבטיח לבני ביתו, סעודת יום תמים. בעברו לפני בית קהווא ערבי, הוציא אחד הפרחחים את האבטיח מידו ואיננו. נואש, נחפז העני אל ר' שלום ויעמוד ויבך לפניו. נחם הרב את העני ויאמר לו: קום וחזרת בדרך אשר באת בה. כראות הישמעאלי את היהודי העני חוזר, נטל את האבטיח והניחו בין ברכיו למען נעוץ בו את להבת פיונו שהוציאו מחגורתו. והנה, נתקע הפגיון בכרסו השמנה, שנתעגלה על הפרי, והאבטיח נשאר שלם כאשר היה. מתבוסס בדמו נפל השודד לארץ והאבטיח נושר מבין רגליו. או אז נטלו היהודי לעיני יושבי בית הקהווא, והלך לו אל ביתו.

קידוש שם שמים

פעם אחת בימי החגים, הלך אחד המקובלים לתפילת שחרית כשהוא לבוש בגדי יום טוב כמנהגו. בדרכו, והנה ישמעאלי קנאי לפניו. הישמעאלי שם עיניו בו, ועד מהרה בערה בו חמתו, בראותו והנה קמטי קפולים ירוקים עוברים על פני מצנפתו (ההירוק הוא צבע קדוש למוסלמים). לפיכך הכהו לחי והגיש את תעצומותיו לפני שר העיר. שר העיר היה שונא ישראל מטבע ברייתו, ומתנהג עמם באכזריות רבה. ואף על פי שלא עשה עדיין באותה שעה שום מעשה כנגד היהודים, נודע כי פורענות גדולה מתרגשת לבוא עליהם ביום המיועד לכך אם לא ימהרו לקדם את פני הרעה. נרעדים מאימה, באו לפני ר' שלום שרעבי ז"ל והגידו לו את המעשה ובקשו שיבקש עליהם רחמים ויבטל את רע הגזרה. ר' שלום יעד לעמו יום צום, מספד ותפילה.

והנה, באותם הימים, נפלה למשכב, בתו של שר העיר, ומחלתה אנושה מאד וכל הרופאים שהובהלו, אמרו נואש לחייה. אז יעצו לשר שיקרא את ר' שלום, שהיה ידוע גם לישמעאליים כאיש עושה פלא ומרפא חולים.

הרש"ש ז"ל נזעק אל חצר השר. ויהי אך קרב אל מטת הבת, גה אור גדול על פניו, ויאמר לשר: בתך כתובה לחיים, מלאכי הבריאות יוצאים לקראתה.

ודבריו נתקיימו ובאו. הבת קמה מחליה, ושר העיר, ברצותו להשיב טובה לבעליו, בטל את הגזרה שיצאה מלפניו להשמיד ולהרוג את היהודים, ולמן היום ההוא והלאה, גדל מאד כבוד ר' שלום בעיניו, בראותו שכוחות בלתי נראים עומדים תמיד לימינו, וגם יחסיו עם היהודים נשתנו מאז והיו אך יחסי חסד ורחמים ושלום תמיד, ע"כ.

**להלן זמני תעניות
השובבי"ם בישיבתנו
לשנת התשפ"ד**

תיקון היסוד	1
יום חמישי כ"ג טבת (4.1) בשעה 12:30 בדיוק	
תיקון	2
יום שני כ"ז טבת (8.1) בשעה 12:30 בדיוק (יטבול ביום התענית שבע טבילות בחים קרים כנגד שבעה נחלי המלכות)	
תיקון	3
יום שני ה' שבט (15.1) בשעה 12:30 בדיוק	
תענית דיבור	4
יום שלישי ו' שבט (16.1) בשעה 8:00 בדיוק	
הילולת הרש"ש	5
יום חמישי ח' שבט (18.1) בשעה 18:00	
תיקון היסוד ופגם העיניים	6
יום שני י"ב שבט (22.1) בשעה 12:30 בדיוק	
תיקון	7
יום חמישי כ"ב שבט (1.2) בשעה 12:30 בדיוק (יטבול ביום התענית י"ט טבילות בחים קרים לחוק מה שפגם בחמתה שמת אדנות ובשבעה שמות מ"ה ובשבעה מלכים שהם שבע פעמים אדם)	
תיקון	8
יום שני כ"ו שבט (5.2) בשעה 12:30 בדיוק	
תיקון	9
יום שני ג' אדר א' (12.2) בשעה 12:30 בדיוק (יטבול ביום התענית תשע טבילות בחים קרים כנגד תשע אותיות דשלושה אלפי"ן דקס"א)	
תיקון היסוד והעונות הכללי	10
יום שני י"א אדר א' (19.2) בשעה 12:30 בדיוק	

**לפרטים נוספים ולמסירת שמות
ניתן לפנות למשרדי
הישיבה 02-624-9000**

פדיון נפש

בכוונות הרש"ש ע"י מו"ר המקובל
רבי בניהו שמואלי שליט"א

למסירת שמות 02-6222-560

"ופדיון נפש זה הוא תועלת ותרופה לכל צרה שלא תבוא ובפרט לחולים שיתרפאו במהרה, וכבר היו מנסים ובודקים אותו יותר מאלף פעמים, והיה מועיל בעזרת ה' תכף באותה שעה, והייתה נימרת תועלתו ותרופתו לכל אדם והיו אומרים מה גדלו מעשיך ה'" (פרי עץ חיים)